NITO

Olje- og energidepartementet

Oslo, 15. august 2022

Vår ref. Deres ref. 22/756

Høring - NOU 2022: 3 På trygg grunn

NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, er landets største organisasjon for ingeniører og teknologer med over 97 000 medlemmer. Vi organiserer i alle sektorer.

Generelt
Utvalget har utarbeidet en grundig og velbegrunnet utredning. NITO er enig med utvalget om at skred kan unngås, og at det er viktig å prioritere risikoreduserende tiltak for å unngå både menneskeskapte og naturlig utløste kvikkleireskred. NITO støtter derfor målet om at Norge bør ha en nullvisjon om at liv ikke skal gå tapt i kvikkleireskred. Utvalgets anbefaling om en nasjonal handlingsplan er et godt virkemiddel for å sikre at tiltakene favner bredt.

Tiltak
Utvalget legger stor vekt på at aktørenes ansvar skal bli tydeligere. Utvalget foreslår blant annet å lovfeste statens ansvar for å sikre der det er overhengende fare for naturskade, og å lovfeste at staten skal bidra til at det tas tilstrekkelig hensyn til naturfare ved å bistå kommunen gjennom rådgivning, overvåking og kartlegging. Videre foreslår utvalget at kommunens plikter tydeliggjøres, og at utrednings- og informasjonsplikten lovfestes. NITO støtter utvalgets vurderinger om at ansvarsfordelingen må tydeliggjøres, at samarbeidet mellom stat, kommune og andre aktører må styrkes, og at en del av ansvarene lovfestes. Samtidig mener NITO at det er viktig at slike tiltak ikke blir et forsinkende ledd som øker saksbehandlingstid i kommunens planarbeid mm. Tilstrekkelig bevilgning av midler, og kompetanse er derfor viktig slik at aktørene kan ivareta sine plikter på en forsvarlig måte.

NITO er enig med utvalget om at det i dag ikke er god nok oversikt over risiko for kvikkleireskred, og at kartlegging av utsatte områder er for svak. Utvalget mener det bør være en langsiktig ambisjon å utvikle en ny generasjon kvikkleirekart, noe NITO mener er helt nødvendig. NITO støtter derfor forslaget om å styrke den statlige kartleggingsinnsatsen betydelig. I tillegg til kartlegging av kvikkleire, må mindre vannveier også kartlegges. Gitt utviklingen av ekstremnedbør, vil det være viktig å ha oversikt over vannveiene, fordi det øker rasfaren. For å kunne få en god kartlegging, er det også viktig å sikre at de ulike kompetansemiljøene samarbeider, slik at synergier utnyttes og kartleggingen blir komplett. Samtidig setter NITO spørsmålstegn ved hvordan kartleggingen (digitalt) skal utføres, da det finnes kommuner som ikke har digitale planregistre. Vi viser til *NOU 2010: 10 Tilpassing til eit klima i endring,* hvor det var foreslått at alle kommuner skulle utvikle et komplett planregister. Dette er ikke tilfellet i dag, og NITO mener at dette må på plass.

Utvalget peker på at klimaendringer fører til økte utfordringer med håndtering av overvann og økt erosjonsrisiko. NITO er positive til at overvannsproblematikken løftes, da det i byer og tettsteder er

behov for økt kapasitet til håndtering av overvann. Den statlige styringen av overvannsutfordringene er mangelfull og fragmentert, og at kommunens selvkostprinsipp og organisering ikke fungerer på dette området. NITO mener at overvannshåndtering må inn i reguleringsplaner, som et krav i forbindelse med klimatilpasningsstrategier.

Vi må ta i bruk teknologi som både er framtidsrettet og løser de problemer vi vet kommer. Vi må starte med å identifisere ny teknologi som kan erstatte gamle måter å gjøre ting på, slik at vi kan løse flere problemer av gangen. Tenker vi smartere og tar i bruk ny teknologi, vil det kunne redusere kostnadene og hindre skadeomfanget betydelig.

NITO støtter utvalgets anbefaling om å øke NVEs samlede bevilgning til sikring av eksisterende bebyggelse mot naturfare til 1,5 mrd. kroner årlig. Gitt konsekvensene av et våtere og villere klima (som bidrar til økt erosjon og utvasking av mineraler i grunnen), mener NITO at det bør være en opptrappingsplan for den årlige bevilgningen som reflekterer behovet for klimatilpassing. Tilstrekkelig med bevilgninger til å innføre sikringstiltak er helt essensielt for å kunne nå nullvisjonen.

NITO er enig med utvalget om at det er behov for å bedre kunnskapsgrunnlaget og fagkompetansen på feltet. Utvalget peker på at det er betydelig mangel på personell med høyere utdanning i geoteknikk, og at det må utdannes flere geoteknikere på mastergradsnivå. Utvalget mener etter- og videreutdanning bør styrkes, og at støtte til forskning økes. NITO støtter forslagene, og mener disse tiltakene må prioriteres og iverksettes raskt.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Audun Bøhn
Konstituert generalsekretær